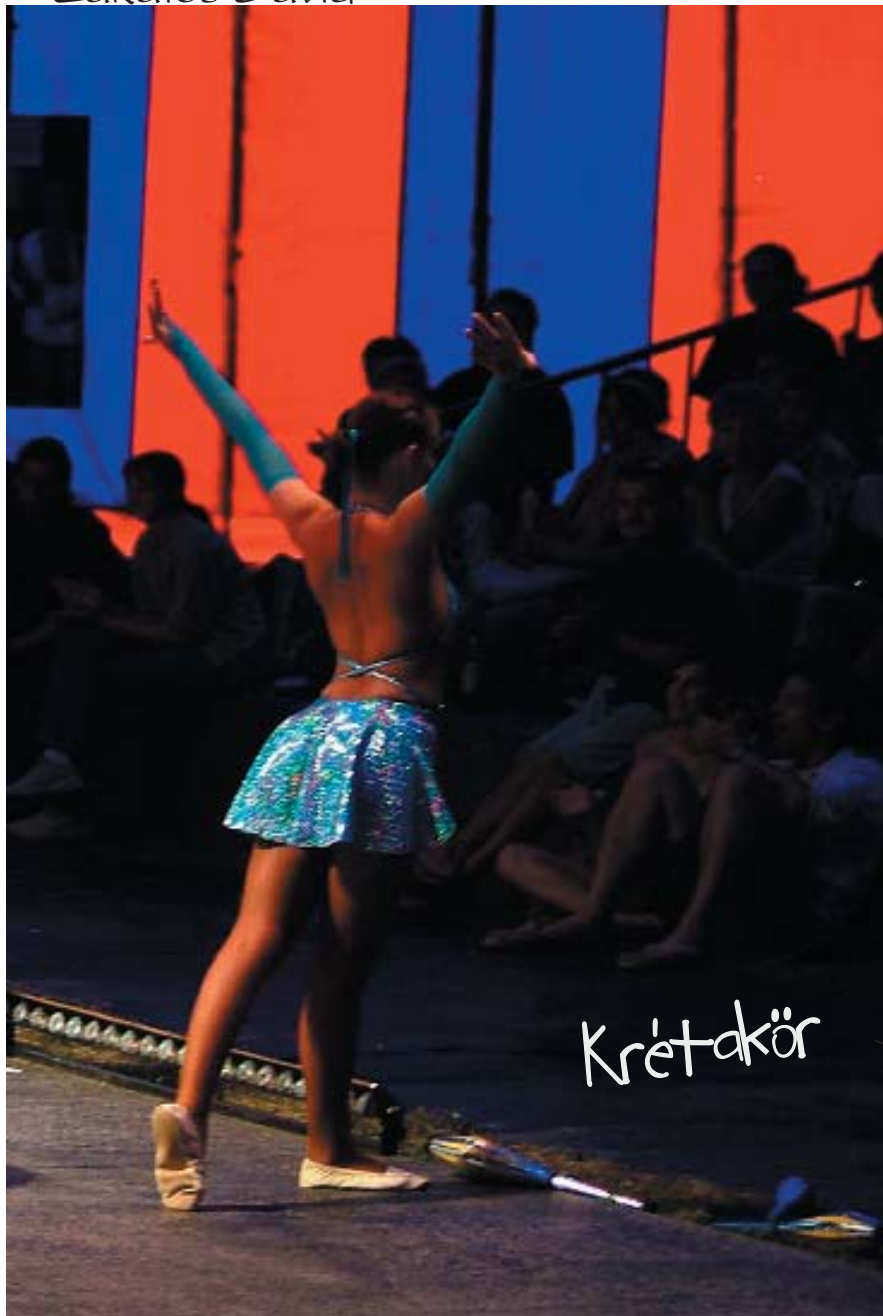

2004.07.27. Kedd VI.szám

Éjdel-nappal fiatalok

Kréta kör

Monostorapáti egy félreeső szegletében találjuk a Krétakör Vándorcirkusz hatalmas, élénk színeiben pompázó, jurta alakú sátrát. Impozáns, félelmetes, szórakoztató előadás tárul a szemünk elé, mihelyst belépünk a csodákat jelentő varázslatos cirkuszkapun...

Budapestről érkező magyar cirkusz fiatalokból álló artistastúdióját láthatjuk monostorapáti távoli, eldugott zugában. A társulat irányítójával készített interjúból sok mindent megtudhatunk a „cirkuszzellemről”.
– Miért tartotta fontosnak, hogy immár második alkalommal részt vegyenek a Művészetek Völgyén?
– Tulajdonképpen évek óta felmerült a gondolat bennünk, hogy

ide el kellene jönnünk, hiszen ez egy olyan seregszemle, amely kihagyhatatlan lehetőség a bemutatkozásra. Egy másfajta közönsége van a Művészetek Völgyének, mint akik általában a cirkusz világába járnak. Itt nagyon sok magas színvonalú, kicsit extra ízléseket is kiszolgáló művészt léptetünk fel. Ezért gondoltuk, hogy a cirkuszt érdemes lenne idehozni, hogy be tudjuk mutatni, a cirkusz ugyanúgy egyre modernebb és egyre sokoldalúbb lesz, mint bármelyik más művészeti ág.

Eddigi tapasztalatunk alapján ez tényleg egy más közönség, mint amit megszokhattunk. Látszik az arcokon, hogy újdonságként, meglepetésként hat rájuk az, amit a porondon látnak.

Látszólag nagyon könnyedén teszik a dolgukat a művészek, és úgy tűnik, hogy minden olyan egyszerű. Sokan csak akkor döbbennek rá, hogy ez nehéz, ha valami komplikáció adódik a porondon.

– Hogyan zajlottak az előkészületek?
– A felkészülés már hónapok óta zajlik. Érdekes, hogy vannak olyan számok, amelyeknek most volt a premierjük, és voltak olyan szereplők, akik életükben először ma léptek fel hivatásos művészként.

Igazából ebben a műfajban nincsenek titkok! Annak idején Hemingway azt mondta: „Azért szeretem a cirkuszt, mert itt minden igaz!” Minden akkor, ott és úgy történik, ahogy látjuk. A lényeg talán a felkészülés, a kitartás, az akarat erő és a szorgalom. Azt hiszem, ezenkívül más titok az életben sincsen...

Mráz Jstván

MI A KÜLÖNBSÉG A SZELLEMKÉP ÉS A FOTÓ KÖZT?

Pálffy István és a Szellemkép Szabadiskola fotóit tekinthetik meg a Kastély Galéria látogatói a Művészetek Völgye Fesztivál teljes ideje alatt Kapolcson. Hát... már most megmondjam, melyik a jobb? Akarják tudni? Akkor figyeljenek! Meg is indokolom.

Kezdjük Pálffyval. Interaktív fotó kiállítás, ezt írja a programfüzet. Remek, gondoltam. Ez biztos valami újat jelent, gondoltam, és rohantam vissza Apátiból, hogy megnézhessem. Szóval... ha hallottak már átverésről, akkor ez igazán az volt. Az interaktív kiállítás azt jelenti, hogy van egy, azaz egy darab számítógép a múzeum előterében, és

szellemkép a falon. Ez önmagában nem lenne baj, ha a képek minősége helyrehozná ezt a „cikis” helyzetet. De nem hozza. Egy-két darab, de tényleg csak annyi volt jó. A többi... nem érdemel túl sok karaktert (betűt), egész egyszerűen borzalmasak, nyolcszor nézhetjük meg ugyanazt, legfeljebb közelebből, egyesek életlenek, és világosan látszik, hogy egy kis zsebfényképező lehet a ludas az egészben. Hiányzik belőle a művészi megközelítés, amit ez a feladat megkíván. Ezek egyszerű turistafotók, bárki elkészíti őket. Engedtessék meg nekem a következő: ha Pálffy István még nem égette le magát eddig eléggé az Ortega y Gasset-előadáson, akkor most sikerült. Persze most is voltak olyanok, akiknek teljesen mindegy volt, meg sem nézték a Szellemképesek kiállítását, el voltak ájulva Pálffytól. Pedig milyen rosszul tették!

Mert Szellemképesek kiállítása szó szerint szellemkép! A szellemek, a képen megjelenő emberek egy az egyben átjönnek a képekről. Mintha csak ott állnának velünk

szemben. Nem fotókiállítás ez már, hanem panoptikum. Nem kell számukra szaporítanom a szót. Nem kell! Egyszerű zsenialitás ez a javából. Szép képek, igazi szociofotók. Igényesen kidolgozva, úgy, hogy iszonyatos érzéseket ébresztenek vele az alkotók. De most már tényleg elég. Abba is hagyom, mert attól félek, nem fogok beleférni a számomra kijelölt oldalakba.

szemben. Nem fotókiállítás ez már, hanem panoptikum. Nem kell számukra szaporítanom a szót. Nem kell! Egyszerű zsenialitás ez a javából. Szép képek, igazi szociofotók. Igényesen kidolgozva, úgy, hogy iszonyatos érzéseket

Kultúra

Az öcsi templom melletti pajtában Irodalmi est volt. A program menetébe be volt tervezve, hogy kihirdessék a délelőtti versíró verseny eredményét, csak éppen a délelőtti programon nem vett részt senki. Így maradt a versfelolvasás és az éneklés.

Az öcsi református parókián a minap irodalmi teaest volt. Az estet a Kecskeméti Református Gyülekezet szervezte tanárok és diákok segítségével. Az est folyamán Balassi-versek és -énekek hangzottak el, amibe a közönség kedve szerint becsatlakozhatott. A szervezők lehetőséget adtak az amatőr költőknek is, akik szintén elszavallhatták egy-egy becses költeményüket. A program nagy sikert aratott, azt a csekély dolgot leszámítva, hogy a műsor elején a társaság fele a templomban várakozott és nem a pajtában, de körülbelül fél óra után, mikor rájöttünk, hogy hol is van valójában a rendezvény. De a hangulat tényleg kellemes volt. A kicsiny pajtában asztalok voltak letéve, a falon festmények és

versek. Az egyik asztalnál többféle teát szolgáltak fel és egy kis keksszel, mézzel és citrommal.

Majd hirtelen nagy csönd lett, a nép elhalkult és következett Balassi „Borivóknak való” című verse. Először elhangzott a költemény, majd elkezdtek énekelni először soronként, majd versszakokként, végül az egész dalt. Senkinek sem volt káprázatos hangja, de itt nem is ez volt a lényeg. Számomra viszont meglepő volt, hogy egytől egyig minden ember énekelt. Furcsa, mert az ilyen közös énekeknél mindig csak épphogy mozog az emberek szája.

A közönségben volt egy-két bátor vállalkozó, aki elmondta saját szerzeményét. Az ismeretlen

költőktől származó versek is szépek voltak, tele hasonlatokkal, alliterációkkal, allegóriákkal. A program alatt a szervezőknek nem volt egyetlen nyugodt percük sem: vizet forraltak, teafüvet áztattak, és egyik asztaltól a másikig rohagáltak, hogy felvegyék a vendégek kívánságát.

Mahamudra

A buddhizmus egyik ága a Mahamudra. A minap Ócsón filmvetítés mellett erről tartottak előadást. A filmben megszólalt láma Ole Nydahl, aki feleségével első nyugati tanítványainak, a tibeti buddhizmus Karma Kagyü tradíciójának szellemi vezetője.

A kis pinchelyiség zsúfolva volt emberrel, alig lehetett beférni. Az emberek az előadót éppen kérdések sokaságával bombázták. A férfi hátborzongatóan csöndesen és nyugodtan mesélt a kíváncsi közönségnek a Mahamudraról. A Mahamudra tanítása szerint Buddha a szemünkkel lát és fülünkkel hall, ebben nem lehet kételkedni, ez egy meggyőződés. Három buddhista irányzat van, ami

három különböző embertípusra

vonatkozik. Az első embertípus a szenvedést akarta elkerülni, ezért nekik az ok-okozatról tanítottak. A második típus másokon akart segíteni, a nekik szóló tanítás az együttérzésről és a bölcsességről szól. A harmadik típusnak, akik bíztak saját buddhatermészetükben, azoknak Buddha a tudat természetének megvilágosodott látásmódját közvetíti.

A buddhizmus elengedhetetlen kelléke a meditáció. A meditáció jelentése: erőfeszítés nélkül időzni abban, ami van. Ezt az állapotot a tudat lenyugtatásával és összpontosításával érhetjük el. A meditációval egyre mélyülő tapasztalatot szerezhethetünk. Először a belső gazdagság szintjén. Majd következnek a második szint, ahol a pillanat sokkal fontosabb, mint bármi más. Ezt követi az „egy éj”-szint, végül a Mahamudra végső állomása, a legjobbak legjobbika.

Remete remeke

Hosszú magány, találkozás Istennel, elvonulva a világ zajától – meg kell találnod önmagad. Kődös történetek keringenek még ma is a remetékről. A kapolcsi templomkertben saját szememmel láthattam a modern kori legendát, a Völgy remetéjét, Didák testvért.

foghatatlan, hogy egyesek az életüket képesek szentelni egy láthatatlan, megmagyarázhatatlan irányítónak, jómagam pedig elvetem akár csak a lehetőséget is a létezéséről. Hogy különbözhetünk ennyire mi emberek?

Ezeket a nézeteimet szerettem volna megosztani a tapasztalt egyházzfival. Kérdéseket feltenni és a kapott válaszokat átgondolni, hátha bennem van a hiba. Bölcsesége és végtelen nyugalma szinte szétáradt a minket körülvevő térben. A fűben ültünk, és beszélni kezdett. Én kérdeztem, ő visszakérdezett, így jutottunk pillanatok alatt az aktuális megoldáshoz. A kezdeti általános témák után rátértem a lényegre, amiért jöttem. Egyáltalán nem leptek meg a hitet elvető és az egyházban kételkedő gondolataim. Ezután kissé filozofikusra vette a hangnemet, de

Én abszolút vallásmentes környezetben nőttem fel, még megkeresztelve sem vagyok. El sem tudom képzelni, milyen lehet hinni egy nagyobb erőben, ami felettünk áll. Véleményem szerint minden önmagunkon múlik és gyengeség valami olyanban bízni és hinni, ami majd megsegít, illetve átsegít az életen. Számomra fel-

ügyelt rá, hogy el ne veszítsem a fonalat. Elmesélte, hogy ő már nagyon fiatalon érezte az Úr hívását, ettől eltekintve kortalan és az időtől független, ki mikor ébred rá a hit szépségeire. Az egyik barátja például már érzi, hogy van valami körülötte, ami túlmutat rajta és azt nem tudja befolyásolni; még nem nevezi Istennek, de közeledik; az értékek megváltoztak körülötte, főszerepet játszik a szeretet.

A szeretet az egyik legfontosabb, akárcsak a szerelem. Két szerelmes között olyan erős a kötődés, hogy bátran futkároznak a legnagyobb forgalomban, hiszen nem történhet velük semmi, csak ők léteznek.

Sokan csak akkor jönnek rá az igazságra, a felsőbb erőre, amikor nagy baj történik. Tegyük fel, autóbalesetet szenvedek és megbénul az egyik lábam. Az egyik leglényegesebb tulajdonságomat veszítem el: az egészségemet. Életerős lányként bottoznom kell. Miért? Miért pont én?

Szerinte ezek a keserű kérdések közelebb visznek a valáláshoz, mint ahogy azt gondolnám. Még mindig megválaszolatlanok érzem a bennem felgyülemlett érzéseket. Kevés volt az idő. Úgy érzem, ez az ember tud segíteni a dolgok megértésében, de túl rövid volt ez a beszélgetés ahhoz, hogy gyökeresen megváltoztasson bennem mindent... Feltett szándékom újra megkeresni.

Fakutya

Kapocson létezik egy hely, ami tele van vidámsággal, jókedvvel. A szomorúakat is felvidítja, mindig mosolyt csal az arcunkra. És ki ne szeretne ilyen környezetben lenni?

A Malomsziget minden napra tartogat nekünk meglepetéseket. Mindig hoz valami újat, valami kedvderítőt. A programok általában kisgyermekeknek szólnak, de hogy a nagyok is jól érzik magukat, azt én is tanúsíthatom. Talán az egyik legnagyobb program volt, mikor Halmos Kata tartott egy kis táncoktatást a Fakutya zenekarral. A dob, a furulya és egy lantnak látszó hangszer igazán örömteli dallamot adott, amely minden lábat

és kezet mozgásra hívott. Katán látszott, hogy imádja a gyerekeket. Elvezetett fogta meg a kis kezeket, és pörgette az apró testeket. Egyszerű tánclépéseket oktatott nekik, illetve inkább a mozgást a zenére. Mindezt persze játékosan, hisz így könnyebb a tanulás. Mindenki a kezében tartotta a varázspálcáját, ami ebben az esetben a mutatóját jelentette. Majd elmondták a varázsigét: „Csiribu-csiribá”, és a fejükre azon nyomban egy ördögszarv került. Majd tovább folytatódott a vigalom, ahol

egyre sokasodott a tömeg. A nagyobbak is kedvet kaptak a táncművészet elsajátításához, így ők is derűsen tartották varázshotukat egy-egy forgás után. A tánc összehozza a társaságot.

Külső szemmel is megítélve nagyszerű volt a hangulat. Egy gyerek sem volt, aki a padon ült vagy bámult volna a semmibe. Mindenki a talpán állt, és vidámság csillogott az arcukon. Az ifjoncok persze amúgy sem arról híresek, hogy nyugodtan és csöndben kuperognak végig egy koncerten. Ha meghallanak valamilyen zenét, rögtön felugranak, és addig nem hagyják abba a zsbongást, míg valaki le nem fogja őket. Ők a „lazák”, akiket

nem érdekeli az, hogy mit gondolnak mások róluk, ők csak fetrengenek a fűben, szeretnek koszosak lenni. A lényeg, hogy jól érezzék magukat, és ilyenkor a külvilág nem számít.

Absztrakt festmények

Most először voltam Monostorapátiban, de mint kiderült eddig nem sokat vesztettem, ugyanis rendszeresen benne járunk a Művészetek Völgyében, ennek ellenére az utcák mégis pangtak az ürességtől.

Kréta körül felállított cirkuszi sátorban állították ki Merényi Dániel műveit, Akasztott Nők címmel. Amikor odaértem, éppen az artista-előadás közepén jártak, így igen nehézkesen tudtam csak bejutni. Jót beszélgettem a jegyszédő bácsikkal, akik elmondták, hogy szerintük sem a sátorban kellett volna rendezni a tárlatot, mert amikor valami cirkuszi műsor megy, akkor a festményeket nem lehet megnézni. Legalábbis nem igazán örülnek neki. Mindegy, végül bejutottam.

A sátor falára voltak felakasztva a képek. A képek három témát dolgoztak fel: a brutalitást, az erőszakot, a szexualitást. Mindegyik egy-egy nőt ábrázolt, valamilyen élethelyzetben.

Volt olyan, amelyik a haját szarította, fésülködött, sztriptíz táncolt. De akadtak olyan festmények is, amik nem átlagos tevékenységet ábrázoltak: volt

egy olyan kép, amin egy autóbalesetet szenvedett, haldokló nőt interjúvol meg egy gyönyörű riporter. Szerintem a legdurvább az volt, mikor egy bőrruhás nő cigarettával a kezében nyulakat pároztatott és a háttérből egy kislány figyelte az eseményeket. (Egyébként a lánynak csak a sziluettje látszott, de fel lehetett ismerni a copfjáról.) Elég hatásos kép az is, amikor egy tolokocsis nő sminkeli magát, és a háttérben egy színpad található. Az ember rögtön azt gondolná, hogy oda készül táncolni. Ezenkívül volt ott minden: dohányzó tündér, ölni készülő angyal, amputált lábú táncosnő. Ha egy kép nem a brutális kategóriába tartozott, akkor pornográf jellegű volt.

Tanácskozó hölgyek bőrruhában, kilógó mellel, kezükben kisebbfajta löfegyverrel. Ilyen és ehhez hasonló képekkel várja a látogatókat a monostorapáti Krétakör.

Zöld (?) Udvar

Minden falunak külön Zöld Udvara van, így mindegyik más-más programmal várja az ide ellátogató, kíváncsi vendégeket.

Amint megérkeztem a monostorapáti Zöld Udvarba, kicsit meglepődtem, mert itt semmi sem zöld, sőt, még közük sincs a zöldhöz. Egy beton futballpályára van felállítva egy fehér sátor, itt ülnek a „lelkes” dolgozók. Mikor először hallottam a Zöld Udvarról, az egészet egy nagy zöld rétnek képzeltem, így nagyot csalódtam, amikor belépve a taliándörögdi létesítménybe, egy egyszerű, közönséges házudvaron találtam magam. Ezen túltettem magam, nem estem mély depresszióba, de a monostorapáti Zöld Udvarban csalódtam a legnagyobb: a beton focipályás megoldás nekem valahogy nem nyerte el a tetszésemet. És véleményem szerint másoknak sem, ugyanis érkezésemkor senki nem volt ott, csak a „lelkes” nénik.

Tőlük megtudtam, hogy az udvar elsősorban az állatvédelemmel foglalkozik. Aláírtam velem két petíciót, az egyik a levágásra váró

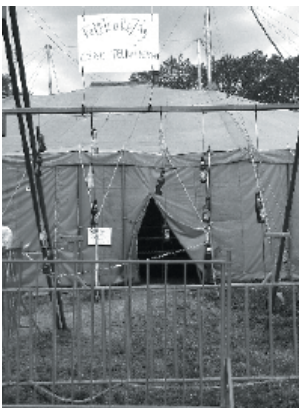
csirkék emberséges tartására, a másik az Amerikából érkező génmanipulált ételekre vonatkozott. Próbáltam rábeszélni a nőt, hogy magyarázzon nekem valamit a dolgról, de csak annyit volt hajlandó közölni, hogy ha akarom, írjam alá, ha nem, akkor meg nem. Az épületben volt egy kiállítás, de szerintem annak nem túl sok köze volt magához a Zöld Udvarhoz. Annyit azért sikerült megtudnom, hogy ők készülnek ugyan programokkal, de azok sokszor, érdeklődő hiányában elmaradnak, ez ellen viszont nem tudnak mit tenni. Általában filmvetítéseket szerveznek, ahol az állatvédelemről, állatkínzásról, és egyébként a környezetvédelemről van szó. Nekik fontos lenne, hogy az emberek tudjanak, és tudomásul vegyék ezeket a dolgokat, azt viszont tudjuk, hogy ha nincs látogató, úgy igen nehéz beszélgetéseket szervezni.

A vendéglátás szépségei

Tegnap öt órakor Monostorapátiban jártam a cirkuszszátorban. Megnéztem egy előadást, ami a szállodákban, vendéglőkben előforduló különböző embertípusokat mutatta be, kis jelenetekkel, dalokkal.

Az előadásból megtudhattuk, mi a különbség a városi illetve a vidéki vendéglők, különböző embertípusok, és alvók között. „A vidéki vendéglátás komolyabb, mint a pesti. Masszívabb, tartósabb, kiadósabb, több az esemény, több a tanulság, itt az emberek belevendéglülnek egymásba. Mindenek előtt a vidékre látogató ember általában ott is alszik. Tapasztalataim szerint alvás szempontjából a vendégek öt csoportba oszthatók.”

Az előadótól megtudtam, hogy vannak önalvók, kényszeralvók, bárhol alvók, sehohalvók, professzionális alvók, táborozó alvók stb. Az önalvókkal nincs sok gond, különleges igényei nincsenek, alvásáról maga gondoskodik, gyakran érkezik hálósákkal, sőt, valaki megszokott ágycát is viszi magával. Az önalvónak alfája a bárhol alvó, amely ott alszik el, ahol éppen az álom éri. Széken, padon, asztalon, fűvön, házigazdán. A nem alvó, vagy alvótlan egyáltalán nem alszik. Jobb esetben szóval tartja a környezetét,

rosszabb esetben hallgat mogorván, hajnalig. A professzionális alvó vendég azért jön, hogy végre aludhasson egy jót. Az ilyen, amikor megérkezik,

azonnal a tárgyra, illetve az ágyra tér. A fenti okfejtést egy rövid jelenet szakította meg: „Ne haragudjatok gyerekek, de én csak külön szobában tudok aludni. Annyira horkolok, hogy gyakran magam is fölbredek. Ez a szoba jó is lenne. Nem! Inkább ez, vagy inkább az. Micsoda? Gyerekszoba? Vannak gyerekek? Ez a szoba meg is felelne, csak az ágyat ide át kéne húzni, úgyhogy fogjátok meg légy szíves. Így, még egy picit. Jó! Jajj! Nem! Inkább fordítsuk egy kicsit arra! Vannak redőnyök? Mert reggel a

szemembe süt a fény. De ne legyen rajta rés, mert az valami rémes tud lenni, mikor rés van a spalettán, és azon betűz a nap.”

A kényszeralvók mindig csak pár percre tudják álomra hajtani a fejüket, mert mindig eszükbe jut valami eget rengető dolog, amit azonnal ellenőrizni kell. Például, azt hiszi, nyitva felejtette a hűtőt, kimegy a konyhába, látja, csukva van a hűtőajtó, de azért még egyszer kinyitja, utána jól becsapja, nehogy véletlenül kinyíljon. Persze az éjszaka folyamán még fölkel néhányszor ellenőrizni, nemcsak a hűtőt, hanem az ablakokat, ajtókat is. De éjjel aktivizálja magát a tapintatos tisztaságmániás vendég is.

Igen tanulságos ez az előadás, pontosan bemutatja, milyen emberekkel leszünk körülveve egy fárasztó nap után, ha valahol messze ér minket az este.

A zene ereje

Kedden este hatkor Monostorapátiba, a katolikus templomba vezetett utam. A Zene Mindenkié Egyesület Parafónia Zenekarának koncertje kezdődött éppen, amit meg is hallgattam.

A Zene Mindenkié egyesület 1997-ben alakult azzal a céllal, hogy az értelmileg sérült fiatalokkal megszeretessék a zenét, megtanítsák őket a hangszerekkel bántani, ami igen nehéz feladat, hiszen nem tudnak kottát olvasni. Az Ulwila színes kottarendszert használják, ami azt jelenti, hogy a hagyományos, fekete színű kottafejek helyett színes körök mutatják a hangokat, és ezek a színes jelek megtalálhatók a speciális, fából készült hangszereken is. Főként citerán és xilofonon játszottak. A tanítványok később zenekarrá alakultak, és nemcsak foglalkoztatás, hanem egészséges közönségnek

is játszottak, hiszen meggyőződésük, hogy „a zene hatalmával, erejével, támogatásával, segítségével könnyebben lebontható az ép és a sérült társadalom közötti fal.”

Mikor beléptem a templomba, már ment a beköszöntő szöveg. A karmester elmondta a zenekarról a legfontosabb tudnivalókat, majd rögtön a húrok közé csaptak. Egymás mellé tolt, fehér terítővel letakart asztaloknál ültek körülbelül három sorban, hangszereikkel. Minden beteg mellett egy segítő ült pálcával a kezében, ők jelezték nekik a kottán sorra következő hangokat. Rámutatnak a színes jelre, a „zenész” pedig megkeresi azt a jelet saját hangszerén. Persze a darabokat tudják fejből, azért vannak pálcás társaik, ne vesszenek el a hangok erdejében, ne keverjék össze a soron következő jelet.

A karmester minden zeneszám előtt eldúdolt nekik a dalból egy részt, gondolom azért, hogy ráhangolja fülüket a következő dalra. Ami nekem a legjobban tetszett, nemcsak a hangszert ütötték, egy-két számot el is énekelték két szólistával kiegészítve. Látszott rajtuk, nagyon élvezik a muzsikát, mosolyogtak, élvezték a tapsot, énekelték, együtt örültek a közönséggel.

Country

Az öcsi faluház udvarán Dr. Valter & the Lawbreakers adott nagyszerű bluesos-countrys koncertet. Kicsit hideg volt, kicsit részeg, kicsit füstös, de a közönség jól érezte magát.

A programfüzet szerint Dr. Valter & the Lawbreakers mississippi delta bluest játszottak, és a '20-as évek hangulatát szerették volna a közönség számára elhozni. Számomra azonban nem sikerült ezt a hangulatot elérni. Sokkal inkább vadnyugati cowboyos érzetem támadt tőle.

Mivel nem értem oda az elejére, a hangulat már javában emelkedett volt, talán a sörtől, amiből valószínűleg a zenészek is húztak egy-két kört. Persze a blues így jó. A faluház udvarán egész kis családias kör alakult ki. Az együttes sok híres zenekar dalát játszotta el, ami szintén családiassá tette a légkört, mert a közönség egy emberként énekelte az általuk ismert amerikai dalokat. A nézőknek kevés ülőhely jutott, de a lelkes blues-rajongókat mindez nem zavarta, leültek a fűbe a sörükkel, és rágyújtottak egy szál Mustangra. Voltak, akik fekvé hallgatták a dalokat, vagy

Living

elnyújtózva nekidőltek a falaknak, székeknek.

Sajnos a blues nem az én műfajom, de ennek ellenére nem éreztem olyan szörnyen magam, mert olyan emberek jöttek el Öcsre, akik mindannyian szeretik ezt a zenét, így el tudtam vonatkoztatni attól, hogy nem kedvelem az amerikai zenét. Sőt, tényleg egészen vadnyugati hangulatom lett tőle. A kalapos cowboyok már a szemem előtt itták a whisky-t, és ez utóbbi volt is, csak kalap és ló nélkül. De se baj, ez is a blueshoz tartozik. A beígért húszas évek hangulatából igazából a rezesbanda hiányzott, anélkül nem mississippi a hangulat. Mindenesetre egy kis vadnyugati utazás sem jött rosszul.

Az, hogy egy blues-koncerten nem éreztem szörnyen rosszul magam, már nagy szó, és mindennek okozója Dr. Valter volt, és a törvénytisztogatók.

VEGRE NEM CSAK FOCI

Talán ismerik néhányan a méta nevű sportot. Ez gyakorlatilag a baseball magyar megfelelője. A Művészetek Völgye keretében is játszhatunk, mégpedig Taliándörögden a Lőtér színpadon.

erdélyi változatát. „Egy hatvan-hetven centis ütővel ütjük a labdát. Többféle méta létezik, mi párosat játszunk, mert abban a legegyszerűbb a pontozás. Egy ütő- és egy dobójátékosból áll egy pár. Ha elütötték a labdát, elkezdnek körberohanni. A többi játékos célja,

hogy az elütött labdát elkapják, és megdobják vele a futókat. Ha ez sikerül nekik, akkor az eltalált

Jómagam régóta tudok métázni, ezért örömmel vágtam neki a színpadig tartó rövid gyaloglásnak. A bejáratnál egy készséges völgy munkás elmondta, hogy kit keressek az ügyben, ezért bementem a sörátorba, ahol az illető tartózkodott. Ez az illető egy nagyon szimpatikus fiatal ember volt, név szerint *Vas Richárd*, ő szervezte ezt a programot.

Hamarosan kiderült, hogy nem a szokványos métát kedvelik, hanem egy

játékos kiesik, és aki eltalálta, az lesz az új pár egyik tagja. Maximum háromszor lehet próbálkozni a dobással. Ha nem találják el őket, és a futók beérnek, akkor a pár kap egy pontot. A pontokért a játék után ajándékokat lehet kapni a büfében.”

Sajnos nem volt elég ember egy bajnoksághoz, de azért néhányan összeálltunk és elkezdtünk játszani egy kicsit. Ricsi igazi méta-fanatikus. Nagyon jól bánik a labdával, és ütőjátékosnak is profi. Barátai, a *Fekete bárányok* már nincsenek ilyen szinten, de szintén nagyon lelkesek. Kifejezetten jó volt velük szórakozni, még ilyen csekély létszámmal is. „A tegnapi sokkal jobb volt. Hat csapat jött össze, mindenki teljesen kifáradt, aztán a végén elmentünk egy jót sörözni. Ma valószínűleg a rossz idő miatt nem jöttek túl sokan. Az is probléma, hogy aki hatig bulizik, az nem fog tízennyre métára jönni. Kicsit túl korán van a játék. Minden este kihirdetjük

a bajnokságot, aztán reggel kérdezősködünk, hogy ki szeretne jönni. Most úgy tűnik, hogy nem lesz már hosszabb játék.”

A rövid, ám annál fárasztóbb meccs után leültünk még beszélgetni egy kicsit a későbbi tervekről. „Ha a méta továbbra sem lesz sikeres, akkor megkíséreljük a kanászozás nevű játékot népszerűsíteni. Holnap a métával párhuzamosan kipróbáljuk azt is. Ebben egy bottal el kell találni egy bábut. Régen ez azért jött létre, mert amikor a gyerekek kihajtották a mezőre az állatokat, akkor így szereztek maguknak enni. Az ügyesebbek egy nyulat is eltaláltak harminc-negyven méterről a bottal.”

Nagyon remélem, hogy Ricsi erőfeszítéseit siker koronázza majd, hiszen a méta egy nagyon jó játék, csak túl kevesen ismerik.

A BIZÁNCI ZENE

A Szent Efrém Bizánci Férfikar kedd délután – vecsernye idején – tartotta előadását a gyönyörű pulai templomban. A templomba bevonuló kar megszólalásakor a templomot mélv. erős hang

töltötte meg. Nem könnyen felejthető emléket, hanem egy jó óras tökéletesen előadott műsort kaptunk tőlük. A kórusvezetővel, Bubnó Tamással beszélgettem.

–Két éve alakult a kórus, melyben olyan emberek éne-

kelnek, akik részben maguk is görög katolikusok, mint például én, részben pedig más vallásúak, de szimpatizálnak ezzel a bizánci zenével. És egyébként mindenkinek énekes a foglalkozása, tehát profi az együttes. Általában profi kórusokban énekelnek a kollégák. Azért alakítottuk meg a férfikart, hogy ezeket a darabokat, amik kevésbé ismertek és a magyar zenetörténetben eddig nem kerültek felszínre, ezeket megmutassuk és demonstráljuk kifelé, illetve befelé is, hogy van itthon bizánci zene.

–Valóban csodálkoztak a Hajnóvkai versenyen, hogy hazánkban léteznek ilyen zenei emlékek?

–Igen, igen. A zsűrielnök kérdezte ezt, mert ő erről még nem hallott.

–És önöket miért kezdte el foglalkoztatni ez a zene?

–Nagyon egyszerű volt: csak bele kellett születni. Mindegyikünknek hasonlóan szoros kapcsolat miatt alakult ki a zene szeretete. Görög katolikus pap volt az apám. Gyerekkoromban már az összes éneket megtanultam. Mivel édesapámat érdekelték a régi dallamok, azok erede-

tének vizsgálata, ebből énram is ragadt. A doktori munkámat is ebből készítettem, A magyarországi görög katolikus eredete és variánsai címmel. Tehát ez egy régi, gyerekkori kapcsolat a bizánci zenével.

–Milyen régről származó darabokat adnak elő?

–Nagyon különbözőek. Van 1920-as, van XVIII. századi és vannak századfordulós, 1000, illetve környékéről származó dallamok.

–És említette, hogy volt egy különlegessége ennek a napnak.

–Igen. Ez teljesen váratlan volt. A múlt héten megjelent egy barátom, Fekete Kiss Sándor. Ő zeneszerző. Egyszer csak hozott egy kottát. Megnéztük, hogy el tudjuk-e énekelni valahol, és úgy döntöttünk, hogy a Művészetek Völgyében lesz az ősbemutató. A szöveg pont egy vecsernyei himnusz szövegére készült, tehát épp jó volt a délutáni időpont, mert ebben az időszakban kell ezt egyébként is énekelni. De a szerző sajnos ma nem lehetett jelen. Ő több művet komponált már a kórusnak is.

–Önök az ország mely területéről származnak?

–Jelen pillanatban mind budapestiek, illetve Budapest környékiek vagyunk. De egyébként az ország sok tájáról származunk.

–Mennyi fellépésük van?

– Nagyon változó.

Minthogy tagjaink négy különböző profi karban énekelnek, és a mi kórusunk ezért másodlagos, így nehéz megszerveznünk a próbákat és a fellépéseket. A mai koncert is úgy jött létre, hogy le kellett mondani az állami énekkarnak a délutáni próbáját.

Tegnapelőtt derült ki, hogy ki kell hagyniuk egy próbát, mert azt mondták, hogy mi ezt már elvállaltunk, tehát eljövünk. Mivel ez kedvtelés, ebből nem lehet prioritást csinálni. Azért egy évben olyan tíz-tizenkét fellépésünk van, de lehet, hogy ez a szám változik.

–Ön miért szereti ezt a zenét?

–Én elfogult vagyok. Én ebbe születtem. Ahogy mondani szokás: anyatejjel jött belém. De próbálok néha hűvös fejjel végiggondolni, hogy vajon miért szeretik annyira ezt az emberek, és miért van óriási piaca egy ilyen bizánci zenének. Azt gondolom, hogy az embereknek az ilyen zene egy kapocs ahhoz, hogy Istennel kommunikálhassanak.

Példa erre az oroszok megkeresztelkedése. Ők elmentek különböző helyekre a nyolcszázas évek végén. Megnézték, hogy melyik rítust vegyék fel. Végül is Konstantinápolyba érkeztek, ahol hirtelen a mennyei birodalomban érezték magukat. Azt gondolom, hogy ha valakinek van fogékonysága a bizánci zenére, az valóban a mennyben érezheti magát, legalább pillanatokra.

Rap, vagy mi a fene...

Underground hiphop. Ez sok embernek nem mond semmit. Nem is tudják talán, hogy létezik valahol mélyen egy olyan kultúra, amit nem köt meg senki és semmi, és vannak olyan srácok, akik kimondják azt, amit gondolnak.

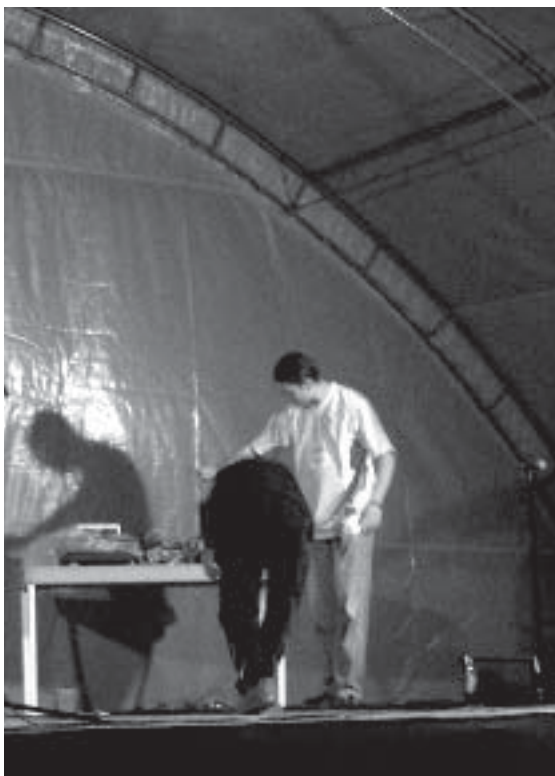
Tudom, nem mond semmit az a név, hogy underground hiphop. Akkor most kezdjük a legelejéről!

A magyar hiphop kultúra 1994-ben éledt fel, és azóta hatalmas terepet hódított meg azok körében, akik szeretik a szókimondó szövegeket és elégük van az erőszakos amerikai rapból.

Ahogy Trogaz (az első magyar underground együttesek között volt) mondta: „Ez szarabb, mint az eredeti, de ezt legalább értem.” Ezen elv alapján egyre több fiatal érzett magában erőt, hogy megpróbálja színpadon improvizálni vagy

csak szimplán rap-elni. Sokan kihullottak a sorból, de van pár csapat, melyek több mint hat éve még mindig aktívak.

Tehát van mire büszkének lennünk, Magyarországon is él a hiphop, bár mostanában ez a

kultúra kezd teljesen széthullani. Szerencsére az underground együttesek szekere elég jól fut, és egyre többen töltik le az internetről az albumaikat. Ezt bizonyítja, hogy Öcsön fellépett a Rap-Port Underground hiphop együttes.

Már igen késő volt, mire elkezdődött a pakolászás a színpadon. Persze a program megint csúszott, de vártam. A kerthelyiségben iszonyatosan hideg volt, többször bementem melegedni a Faluházba. Aztán hirtelen feljött Gipsy Béla, a Rádió C műsorvezetője a színpadra és felkonferálta a Rap-Port együttest a Józsefvárosból.

Az öt roma srác feladata az volt,

hogyan egy megadott témáról kellett rap-elniük. Az első témát egy néző adta: úrutazás. Aztán jött még pár ilyen fenomenális ötlet, míg a kedvencem, a pia elnevezésű téma volt soron. Persze roma barátaink jól megoldották a helyzetet, és rendesen megizzasztották a nézőket. A freestyle-t pedig addig nyomták, míg csak bírták szusszal...

Völgy(i) Fonó(k)

Monostorapáti is feltámadt poraiból! Egy paranyi szikra eled a völgy nyugati sarkában. Ez bizony Apáti! A Művészetek Völgye hatodik napjára felölük is hallhatunk valamicskét. Visszatért a Krétakör Vándorcirkusz! Artisták, bohócok! Kiállítások nyílnak, völgymunkások cikáznak az utcákon. Emberáradat! Minden, ami szem-szájnak ingere...

Az
állandó
kiállításokat

böngészve, felfedezhetjük Pados Zoltán kosárfonó negyvenféle, a Népi Iparművészeti Tanács által zsűrített portékáját. Termékköre felöleli a vesszőből készíthető használati és dísz tárgyak teljes körét. Új irány a vesszőmunka művészi szintű alkalmazásával a térképező és falburkoló elemek készítése.

Az alkotó így vélekedik:

„A mesterségem családi hagyomány! Már a dédnagyapám is a kosarakat fonta...”

Első alkalommal bemutatkozó kosárfonó családot találunk Monostorapáti hemzsegő főutcájában. Káprázatos használati cikkek. Az áraik se kutyák!

Alapanyagok, akárcsak egy recept: vessző, víz és egy kis szakértelem. A vesszőnyalábot rőzsébe kötik, melynek az impozáns, tiszteletet parancsoló tóparti fűzfa szolgál alapanyagul. A víz a fonás előtt válik fontos alkotóelemmé. A „robot” előtt éjszakára a filigrán

pálcákat vízbe áztatjuk, hogy kelően hajlékony farudacskákkal kezdhessük meg holnap kezeket kínzó munkánkat. Türelem, fegyelem, na és persze hozzáértés szükségeltetik egy tiszteletet parancsoló kosár, és egyéb más használati cikkek elkészültéhez. De ha egyszer elkészül... A Völgyben különleges, egyedi portékákkal is elkápráztat minket Pados Zoltán. Ezek közé sorolhatjuk a demizsonokat, a szennyesstartót, na és persze a csecsemőket szolgáló bölcsőket is. Az alkotó szeretettel várja az idelátogatókat a hét minden napján, és ők még talán a kulisszák mögé is bepillantást nyerhetnek...

Transzplantáció

Monostorapátiban tekinthető meg az Árnyék és fény nevet viselő fotókiállítás. A képeket Tarján Iván, a Transzplantációs Alapítvány munkatársa fotografálta. Az elmúlt években sok fényképet készített szervátültetett emberek életéről. Az itt látható képek bemutatják az emberi tragédiákat követő szervkivételeket és magát a szervátültető műtéteket is.

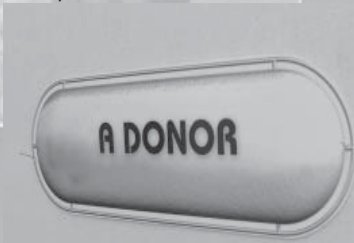
„Fotókiállításunk célja képekben elmesélni mindazt, amit nehéz szavakba önteni: újjászületést az elmúlás nyomán, a gyász és az öröm könnyeit, a várakozás gyötrelmét, a küzdelem verítékét. A szervátültetést mítosz veszi körül. Az emberek többsége valójában mit sem tud az átültetésre váró betegek életéről, illetve a szervátültetettek beilleszkedésének nehézségéről.”

Szánj rá néhány percet, hogy megismerd, megértsd, és elfogadd őket. Éld át e néhány kép segítségével újjászületésük csodáját, hiszen ők az árnyékból léptek ki a fényre, a Mi minden napunk számukra a csoda: Újra élni, szabadnak, hasznosnak

lenni, nevetni és szeretni...
A teremben különböző címszavak alá vannak csoportosítva a fotók. A kategóriák között szerepel többek között a dialízis, a donor, a műtét és az elfogadás címszavak. A művesekezelés (dialízis) során hetente háromszor 4-5 órát fekszenek a betegek egy ágyon, kezükből csövek lógnak ki, tisztítják a vérüket azért, hogy holnap újra élhessenek.

Szomjasak, de nem ihatnak kedvükre, mert veséjük a folyadékot nem alakítja át vizeletté. Kívántál már nyáron egy pohár hús italt, esetleg kettőt? Ők is, de nekik korlátozva van, hogy mennyit ihatnak. Géphez kötve élnek számtalan megkötéssel, szigorú diétával – de élnek! Több mint négyezren vannak.

A dialízis persze nem pótolja tökéletesen a vesék működését, szövődmények alakulnak ki, szép lassan romlik a fizikai és lelki állapotuk, és egyszer csak eljutnak oda, amikor már a veseátültetés

sem segíthet, illetve nem lehetséges...

Több mint ezren vannak a transzplantációs várólistán, és évente csak kb. háromezren azoknak a szerencséseknek a száma, akik vesét kapnak. Negyvenen várnak májra és nem mindenkinek jut. Evente csak 9-12 ember kap új szívet Magyarországon, holott a szív- és érrendszeri betegségekben világszerte vagyunk az agyhalál, az agy működésének végleges, visszafordíthatatlan elmúlása. Az agyhalott, nem úgy, mint a kóma esetében, valóban halott. A donorból kivett szervet ültetik a rászoruló beteg testébe, ezzel kapva egy esélyt, hogy ismét teljes értékű emberré válhassanak. „A halál mindig elfogadhatatlan, az elmúlás azonban néha életet adhat. A donor emléket testükben hordozva sosem felejtik el. Vajon mi az oka a hosszú és kínzó, gyakran halállal végződő várakozási időnek? Sok olyan kórház van, ahol nem jelzik, vagy nem észlelik az agyhalál állapotát, nem jelentenek donort. Pedig életet menthetnének! Várnak, várnak és várnak.

Több százan reménykednek, hogy egy nap megszörren a telefonon. Csak sikerüljön, csak véget vethessen a betegségnek, csak ő kapja. Ha donort jelentenek valahol, a várólistán lévő betegek közül egy számítógép választja ki a műtetre legalkalmasabbat. A várólistát az Országos Gyógyintézeti

Központ kezeli. A koordinátorok azok, akik az egész folyamatot figyelemmel kísérik. Követik a szerv útját a donor-kórháztól a beültetésig. Ott vannak a műtőben, segítik a sebészek munkáját. Létezik élődonoros átültetés is, mely csak egyenes ági rokon, testvér, szülő, gyermek, esetleg házastárs, élettárs esetén engedélyezhető. Ez a módszer Magyarországon is rutinszerűen megoldható lenne, de kevesen tudnak erről a lehetőségről. Vagy talán félnek tőle? Talán nem vagyunk elég önfeláldozóak.

ANIMA SOUND SYSTEM

Az Anima Sound System kedden este, kilenc órai kezdettel adott koncertet. A helyszín ezúttal az öcsi Kőfejtőben volt.

„Fekete, fehér, sovány, kövér! Kit érdekel, honnan jöttél? Isten hozott nálunk, testvér!”

Az Anima Sound System Tekerd című számának idézete lehetne minden reklámuk szövege. Nem lényeges, milyen cipőt húzol a lábadra, jobbra vagy balra fésülsz a hajad, a lényeg: érezd jól magad! Az együttes legutóbbi fellépését a Völgyben, az öcsi Kőfejtő színpadán láthattuk. Este kilenc órától kezdve hajnali egy óráig játszott nekünk az együttes. Három felvonásra bomlott az előadás. A legújabb felfedezett Beat Dis nyitotta a koncertet, őt követte Varga Zsuzsa, majd egy fergeteges kétórás koncertet adott az Anima Sound System.

A Beat Dis első ismert számát Varga Zsuzsával énekelte, ez egyben a Rap Revü Rómeó című magyar játékfilm betétdala. Varga Zsuzsa a Vénusz együttesből vált ki és ezután került bele az Anima produkcióba.

Már Varga Zsuzsa koncertjére is rengeteg ember volt kíváncsi. Nem sok olyan előadót lehet találni a magyar zenei életben, aki zenekarváltás után ugyanakkora sikerrel tud tovább dolgozni. Zsuzsán látszik, hogy nagyon jól érzi

magát az új zenekarral, sikerült megtalálnia az összhangot az együttessel. Kellemes csalódásként ért Varga Zsuzsa fellépése. Csak a televízióból és rádióból ismertem eddig a dalait, amiket kicsit üresnek, lagymatag zenének tartottam.

Ezzel szemben a mostani számai sokkal dinamikusabbak, változatosabbak.

Az Anima tizenegykor lépett a színpadra és nem kellett sokat fáradozniuk a hangulatteremtéssel. A közönség nagy része megfedekezve magáról tombolt a színpad előtt. És hogy mit lehet annyira szeretni az együttes zenéjében? Könnyed, nem sok énekkel, ezért ha nem tudjuk a szöveget, nem fogjuk magunkat „kívülállóként” érezni. A zenéjükben minden stílust megtalálhatunk, változatos a hangzásviláguk, az együttes tagjairól sugárzik a kedvesség, és hogy igazán szeretik azt, amivel foglalkoznak. Annak, aki

Valahová Németországba érkezik egy görög vendégmunkás, felborítva ezzel az addigi rendet és életet. Vagy, éppen fordítva: valahová Németországba elindul szerencsét próbálni egy görög, és ettől kezdve teljesen felfordul az élete. Kedd este hétkor láthatták A Digó című darabot azok a Völgyvendégek, akik ellátogattak Pulára, a Faluházába.

A darab a harmincas-negyvenes korosztályt jeleníti meg. A szereplők elérik azt a kort, amikor észbe kapnak, hogy már „kevés” idejük maradt arra, hogy cselekedjenek, és saját kezükbe vegyék unalmas, beposhadt életüket. S hogy ne kelljen szembenézniük saját ballépéseikkel, unalmas világukkal, keresnek egy teljesen tökéletes személyt, akire rá lehet aggatni a bűnbak szerepét.

Egy nap a városba érkezik egy jóképű görög vendégmunkás. A nem éppen legőszintébb, de összeszokott baráti körnek elég ennyi ahhoz, hogy kirobbanjanak az addig felszín alatt lévő problémák. A könnyűvérű lány az első adandó alkalommal az idegen karjaiba veti magát, aki erélyesen visszautasítja. A csalódott lány a történetet visszájára fordítja, hazugságokat

A DIGÓ

szó a történetekből. A görögre nem csak egy lány veti ki a hálóját, Mary élete például a házasság körül forog. Szeretné, ha a férfi magával vinné Görögországba. A munkáltatója, Elizabeth sembánná, ha az úr szerelmet vallana neki. Eközben a társaság férfi tagjait megőrjíti a féltékenység, ami egészen addig fajul, míg egy nap megverik a vendégmunkást...

A darab egészére jellemző a vulgáris nyelvezet.

Ha valamit ki kell mondani, nem finomkodnak. Ez egy kicsit elcsépelet módszere annak, hogy a közönség figyelmét könnyen meg tudják ragadni. A darabot egy dal osztja fel a fontosabb részekre. A színészek játéka még nem a legkiforrottabb, de ez természetes velejárója a diákszínházaknak.

Tűzről pattant balatoni mesék

Újból kisgyerek lehettem. Újra átélhettem a gyerekkort. Megint hallhattam a régi kedvenceket. Ki ne szeretne még egyszer gyerek lenni?

A Berbencés Vándorszín meghozta nekem a kedvet a visszaváltozáshoz. Környei Alice és Gulyás Laci szereplésével nosztalgiázhattam a mesék és a zenék birodalmában.

A templom harangja éppen a négyet ütötte el, amikor elkezdték az első dalt, a „Süss fel Nap”-ot. Csodák csodájára a gomolygó felhők közül a hatalmas égitest kikandikált. Volt egy kislány, akinek potyogtak a könnyei, de a színészek neki is mosolyt csaltak az arcára, mint mindenki máséra. Szerencse, hogy akadnak olyan felnőttek, akik még törődnek a fiatalokkal. Ugyanis nem csak szórakoztató volt a műsor, de még sokat tanulhattunk is belőle. Az előadás lényege, hogy az ifjancok megjegyezzék, nem szabad hazudni, ám ha nincs más választásuk, vállalják fel tettüket.

Az egészet persze játékos formában. Szinte az összes gyerek szerepet kaphatott a színpadon, igazi mesehősökké válhattak, de a felnőtteket sem hagyhatjuk ki, mert a műsorvezetők elég sokszor csipkelődtek velük. Csodálkoztam, hogy egy kisgyerekeknek rendezett műsor egyszerre szólhat a felnőtteknek, sőt az időseknek is. Nagyra nyílt a szemem a meglepetéstől, amikor

észrevettem magamon, hogy mosolygok, na jó, az igazat megvallva, több is volt, mint egy szájfelgömbítés. Örömmel töltött el, hogy hallhattam régi kedvenceimet, amik kellemes emlékeket idéztek föl bennem. Visszagondoltam régi gyerekkoromra, milyen szép is volt akkor az élet! Nem kellett semmivel sem törődnöm, csak hogy sohase unatkozzam. Jó volt nézni a vidám arcokat, akik előtt áll még az egész élet, de addig még játszanak, szórakoznak, majd csak később néznek szembe a nehézségekkel. Először nem vonzott egyáltalán, hogy megtekintsem a műsort, de aztán rájöttem, hogy mindenki ott lapul valahol a gyermek, és ez egész életünket végigkíséri.

Bánki Péter

CSINÁLD MAGAD!

Játszani jó. Ha te készíted a saját játékodat az még jobb. Ha pedig élvezed is, amíg készíted, az a legjobb. Ez utóbbi esettel állunk szemben, ha meglátogatjuk Taliándörögdön az Óvodakertet, ahol Csörögi Gábor segít az érdeklődőknek.

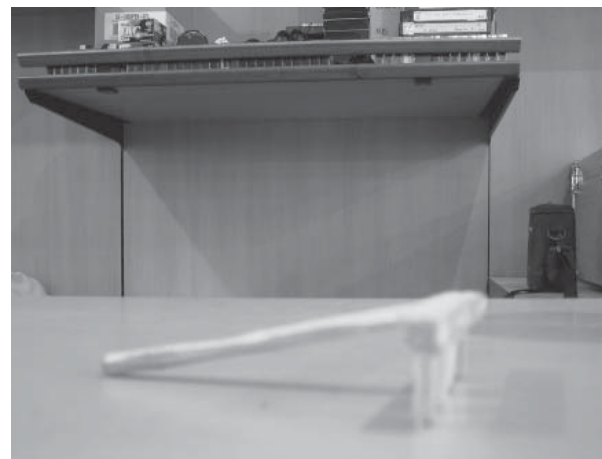
A helyszínt eltéveszteni lehetetlen. Bementem a kertbe, ahol egy asztal a teljes berendezés. De azon az asztalon

hogy a szülők is szívesen leülnek játszani, barkácsolni, és láthatóan élvezik is” – mesélte a mester. „Fenyőhasítékból

készítünk fajátékokat. Ezek nagyon egyszerű dolgok, például kis gereblyék, talicskák és hasonlók. Én hasonlóval foglalkozom hivatásszerűen is, de ennek ellenére amatőrnek tartom magam, vannak nálam sokkal jobbak is”. Felajánlotta, hogy megpróbálhatom én

aztán minden van, ami szem-szájnak ingere. Illetve szem-kéznek, hogy pontosabb legyek. A látogatók készíthetnek rongybabákat, megismerkedhetnek a kötélverés rejtelmeivel és készíthetnek játékokat fahulladékból. „A gyerekeknek tetszik a program, ilyen dolgokkal nem nagyon találkozhatnak a városokban. Ami meglepőbb,

is a barkácsolást, így nekiláttam egy gereblye elkészítésének. Egy kis fadarabot négyszer átfúrtam az egyik oldalán egy külön erre a célra készült eszközzel. „Csak olyan dolgokkal foglalkozom, amiket otthon bárki fellelhet. Ez az eszköz egy fadarabból áll, amibe egy szöveget vertem bele, majd levágtam a fejét, és kicsit kiéleztem, így lehet vele lyukasztani. Ezenkívül kést és metszőollót használok még.” A kis fűróval óvatosan kell bánni. Nem túl erősen nyomva, folyamatosan forgatva gyorsan átfúrható a puha fadarab. Miután elkészült

a négy lyuk, letörtem négy kis fadarabot, kicsit levagdostam belőlük, formára vágtam, majd beleragasztottam a lyukakba őket. Az ezzel az oldallal szomszédos lapra fúrtam középre egy lyukat, ide került a nyél, hasonló eljárással, mint a fogak. Végül levágtam nyeseóllóval a fogakat, hogy nagyjából egyenlő hosszúak legyenek.

Szerintem remek szórakozást nyújt Csörögi mester, érdemes kipróbálni ezt a nem hétköznapi játékot. Bátran ajánlom mindazoknak, akik nem szégyellik bevallani, hogy szeretnek játszani. Mert mindenki szeret, csak sokan nem vallják be.

Sátorhely 300-ért

Péntek óta tart a fesztivál, de a mostani hétvégén is érkeznek majd olyan emberek, akik szeretnék, hogy valahol álomra hajthassák fejüket. Egy fiatal pár szerdán érkezett, az ő benyomásaik következnek.

Már Budapesten elkezdődnek a gondok: a Népliget autóbusz-állomásról ugyan mentesítő busz is indul, de így sincs ülőhely, a jegy pedig ugyanannyiba kerül: 1698 forintba fejenként. Később az egyikük le tud ülni, miután a busz 20 percet Veszprémben, 10 percet pedig Várpalotán tartózkodott. Délután egy óra körül érkeznek Kapolcsra, jegyet vesznek 1200 forintért, majd mindkettőjük megiszik egy cappuccinót, darabját 300 forintért. Majd szállást is kell keresni: a hirdetőablák tele vannak ajánlatokkal, egyesek még melegvizet zuhanyt is ígérnek. Feltéve, ha süt a nap, merthogy a „hordózuhanzó” mástól nem melegszi fel... A legolcsóbb, általuk megtalált sátorhelyért mindössze 300 forintot kell fizetni. Viszont már túl van Kapolcson, és csak hosszas keresés után találtak rá. Vadkemping. Se WC, se zuhanyzó, semmi infrastruktúra. Viszont olcsó.

Párunknak viszont nem tetszik, ezért továbbindultak. Közben meg is éheztek, úgy-hogy fejenként 1000 forintért ebédeltek egy jóízűt Kapolcs központjában. Tényleg finom.

Friss sült hús kenyérral. Másik sátorhely keresése. Borsosabb ár, viszont bővül a szolgáltatások listája. Már zuhanyzó is van, közelebb a központhoz, 500 forint hálósákonként. Ez már azért biztatóbb. „Kivesszük” – dönt a pár, és rövidke adminisztráció után már állíthatják sátrukat is. A nagy keresésben pedig ismét megéheztek, ezúttal a boltba mentek. Kifli, párizsi, üdítő. 600 forint. Végre elkezdődhetett a valódi szórakozás. A legtöbb helyre nincs egyedi belépő, de néhány műsorért még külön is kell fizetniük.

Ezek után következnek még az esti programok! – zárják beszámolójukat felsóhajtva.

Ezekre nem kísértük el őket. Hagytuk, hogy átadják magukat a programok varázsának.

Mozart és Dvořák a Klastrom színpadán

Mozart Varázsfuvolájának nyitányát, és Dvořák IX. szimfóniáját hallgathatta meg a nagyérdemű július 27-én kedden a Szegedi Szimfonikus Zenekar előadásában a taliándörögdi Klastrom színpadán.

„Szegedi Szimfonikus Zenekar néven a legendás karmester és zeneszerző, Vaszy Viktor 1969-ben önálló intézménnyé szervezte az együttest, amely a helyi koncertélet bázisa, és emellett folyamatos szereplője a nemzetközi pódiumoknak. E zenekar jelenti az operajátás alapját a Szegedi Nemzeti Színházban. 1999 óta Gyüdi Sándor áll a zenekar élén, akinek sikerült művészi megújulást hoznia. A zenekar koncertjeire kiváló vendégkarmestereket és szólistákat hív meg, az együttes bel- és külföldi elismertsége folyamatosan növekszik. Az utóbbi években számos CD-felvétel jelent meg belga, dán, spanyol és magyar kiadóknál, rendszeresen vendégszerepel Európa különböző országaiban” – idézet a PM Völgymellékletéből.

Az este nyolc óraker kezdődő koncertre már hétkor elkezdtek gyűlkeezni az emberek, s nagy

érdeklődéssel figyelték a zenekar hangolását. Közben lassan megteltek az ülőhelyek, később az állóhelyek is, és aki nem volt gyors, könnyen lemaradhatott a muzikális élményről.

A műsor kezdete előtt Márta István köszöntötte az érdeklődőket, és arra kérte a látogatókat, ha a nagy szélben esetleg egy kotta (vagy hangszer) szárnyra kapna, azt hozzák vissza a színpadra.

Majd nyolc óra után pár perccel felcsendültek az első dallamok, a zenészek feszülten figyeltek a karmesterre, miközben próbálták a kottát is lapozni. De összehozták, és a közönség boldogan fogadta be a zene varázsát. Dvořák Új világ szimfóniájának erőteljes dallamát és ütemét egészen a faluig lehetett hallani, mert sajnos a következő program már várt ránk, és utunkat tovább folytattuk Dörögdi déli része felé...

Ferenczi Brigitta

Tülságosan halk segélykérés

Monostorapátiban találhatunk rá egy kicsiny sátorra a zöldben, ahová tegnap betértem. A helyszínen semmi extra nem volt. Néhány kép egy felállított paravánon, pár sor az állatok ivartalanításának fontosságáról. A belső tér nagy részét egy asztal foglalta el, ami roskadáig volt pakolva prospektusokkal és petíciós papírokkal. Igen, rátaláltam az állatvédőkre.

Pár perc nézelődés után szóba elegyedünk az asztal másik oldalán helyet foglaló lánnyal. Elmesélte, hogy ő idén van itt először és már egy kicsit unja a dolgot, ugyanis kevés a látogató és amúgy is alig van program Apátiban. Kérdésemre, hogy mivel foglalkozik itt a Völgyben, azt felelte, hogy aláírásokat gyűjtenek különböző témákban.

Ezen felbuzdulva én is elolvastam egy nyomtatványt. Ez a kis felhívás ahhoz kért segítséget az állatbarátoktól, hogy aláírásukkal tüntessenek a csirkék életfeltételeinek javításáért. Kicsit átgondoltam a dolgot és arra jutottam, miért is ne, aláírtam. Remélem, ez majd segít valamit szerencsétlen szárnyasokon.

Tovább beszélgettünk. A lány megköszönte a segítséget és egy kicsit még jobban belevetettük magunkat a sűrűjébe. Szóba került az, hogy a mai világban már nem számít, mit hogyan teszünk, csak a végeredmény a lényeg. Úgy gondolom, igazunk volt. Néhány embertársunk belegondolhatna, mielőtt beleharap egy gőzölgő rántott húsba, mit érezhet például egy üzemi körülmények közepette nevelkedett szárnyas. Az a nyomorult kis állat több ezer társával pár

négyzetméteren várja végzetét. Fény, rendes táplálék (itt a tömegnövelőktől és különböző vegyszerektől mentes ételt értem), hely és friss levegő nélkül.

Mindössze 40-42 nap adatott meg nekik, ezen tudnánk változtatni ugyan, de ha már ennyi az anyyi, akkor tegyünk meg mindent, hogy ez idő alatt rendszeren fejlődhessenek.

A végkifejlet persze minden esetben ugyanaz. A bontott csirke ugyanúgy ott lesz a boltokban, és akkor már senki nem mondja meg, mi történt vele az elmúlt néhány hétben. Ezek az állatok egytől egyig némán tűnnek.

Csak azért, mert nem tudnak szólni? Őket nem kérdezi senki, az ő sorsuk még születésük előtt megpecsételődött. Tegyünk érte, hogy ne így legyen! Minden élőlény megérdemel egyfajta tiszteletet.

Beszélgetésünk hosszúra nyúlt, mindent felvetettünk, ami a szívünket nyomta. Megérte, jó érzés volt úgy elbúcsúzni újdonsült barátnőmtől, hogy elmondhatom, közreműködésével talán segíthettem néhány állaton. Ezért ajánlom mindenkinek, látogasson el Monostorapátiba, és ha csak egyszer is, de gondolja át, és ha tud segíteni, tegye meg!

Czár Krisztián

Régizene-est

A „9” Hangszer- és Zeneestek címet viselő, kilenc különböző programot felvonultató rendezvény ötödik részét néztük végig.

Az esten Erzsébet-kori angol dalokat, lantszólokat és duókat hallhattunk. A zenei előadás meg-megszakítása közben a nagydíjnyertes a Dowland-ról, a notációról, az artikulációról, a korhű előadásról és annak zenei szocializációjáról, és általában a régi zene központi kérdéseiről beszéltek az előadók. Az ezeröttszáz évesektől egészen Schubertig, a legkülönbözőbb énekeket, dalokat adták elő a színpadon lévő. A több száz emberből álló nézősereg hatalmas ovációval fogadta az újabb és újabb szerzeményeket. A költeményeket az emberek által kevésbé, vagy egyáltalán nem ismert hangszerek kíséretében adták elő. Reneszánsz lant, theorba, archiliuto és barokk gitár is megszólalt az esten. A műsor vége után az együttes női énekesét, Andrejszki Juditot faggattam

a társulatról.

- Mikor alakult meg az együttes?
- 1997-ben alakult egy véletlen találkozás folytán. Az egyik énekes lebetegedett, akinek egy lantkurzuson kellett volna énekelnie. Mivel nem tudott fellépni, nekem adta át a szereplés jogát, így kerültem István oldalára, aki éppen akkor érkezett haza Hágából, ahol egy zeneakadémián tanult. Együtt felléptünk ezen a kurzuson, amin hatalmas sikert arattunk. Istvánnal azonos elképzelésünk volt a zenéről, ráadásul, mint szólóénekes, állandó kíséretre volt szükségem, és az ő személyében rendkívül tehetséges és megbízható emberre találtam. Így alakult meg a zenekar.

HÉT RÉT HAJLOTT A TÉR

Kedd este tombolt a taliándörögdi közönség. Együtt ropta öreg és fiatal, táncolni tudó és botlábú. A jókedv megteremtője egy igen színes banda volt: a Hétrét Zekar.

Az együttes nyolc tagból áll: három gitáros, két fúvóhangszeres, két dobos, egy hegedűs és egy csörgődobos-énekesnő. A doboknál ülő testvérpár lengyel ajkú. A csapatban korábban játszott még két amerikai is, de anyagi gondok miatt visszatértek a hazájukba. A sok-sok különböző hangszer – három női és két férfitorok – együtt különleges hangzást biztosított, borsódzott a hátam minden számuk közben. Zenéjük a régi magyar, az ősi kelta és az ír motívumokat vonultatja föl. Mindezek mellett lengyel nótákat, illetve román átdolgozásokat is hallhattunk. Voltak pörgős és andalító számok is, a repertoár kimeríthetetlennek bizonyult.

A közönség nem mutatkozott túl aktívnak, úgy tűnt, csendes-ülős estnek nézünk elébe. Mindenki ült, hallgatta a kellemes muzsikát, adott esetben tapsolt. Egyszer csak

néhány fiatal röppent a színpad és az első sorok közti üres tere és elkezdtek táncolni. Körben ugráltak, majd párban forogtak, újra körre egyesültek, összeszűkültek, kinyílt az alakzat... Akadt még néhány bátortalan jelentkező, majd még egy pár érkezett, lassan szállingóztak a táncterre. Ekkor csapott csak a húrok közé igazán az együttes. A gyors nóta – mintha egy vezényszó lett volna – parancsként ért az addig üldögélők füléhez. Fölpattant boldogboldogtalan és együtt ropták kifulladásig. Az addig pangó területen meg se lehetett már mozdulni, mégis forogtak a körök, tekeredett a csiga. Kurjongatott nő, férfi, gyerek. A hangulat percek alatt felforrósodott és a tetőfokára hágott.

Háromszor tapsoltuk vissza a Hétrét embereit, akik láthatóan elégedettek voltak aznap esti teljesítményükkel, valljuk be: joggal.

BALASSI ÉVE

Kis Kobzos Tamás, az óbudai Népzenei Iskola igazgatója Te hozzád ki katonád vagyok címmel Balassi-estet tartott az öcsi református templomban az irodalmi teaház keretében.

Elő a diktafont.
Ellenőrzöm, minden rendben van-e a készüléken. Felnézek. Ott van. A nagy bajszos bácsi. Mit is fogok kérdezni? Megvan. Rendben, menni fog. Már ott is vagyok. Bemutatkoztunk, majd leültünk egy szimpatikus piros kertibútorra. A nagy bajszos bácsit Kis Kobzos Tamásnak hívják, aki az óbudai Népzenei Iskola igazgatója, és idén először tart előadást Balassi Bálintról a Művészetek Völgye Fesztiválon az öcsi református templomban.

A tanár úr már több mint harminc éve foglalkozik Balassi Bálint munkásságával. Ugyanis mindig is érdekelte a magyar népzenei kultúra, és Balassi pedig az a magyar költő, akinek a legtöbb éneke fennmaradt a XVI. századból. Ez a programsorozat pedig azért indult el, hogy minél

több emberrel megismertethessék Balassi műveit, az akkori magyar irodalmat. De a tanár úr nevét már nemcsak Magyarországon ismerik, hanem ugyanúgy Párizsban és Londonban is tartott már előadást. Ugyanis franciára és angolra is lefordították a magyar költő műveit. A Balassi-énekeket nem Kis Kobzos zenésíti meg, hanem korabeli dallamokkal éneklő, az eredetiségre összpontosító. Az előadásokon ezenkívül Balassi Bálint pályájáról és munkásságáról mesél. 2004 Balassi éve, ezért is rengeteg program szól a magyar költőről. Kezdődik az előadás. Keresek egy széket. Leültem. Rendelek egy teát, ingyen szolgálják fel. Sokan tettek úgy, mint én. Hm, jó a tea. Trópusi gyümölcsös. A nagy bajszos bácsi legelöl van, a közönség felé fordulva. Énekel. Mindenki őt figyeli.

Gitárkvartett

„A hangszerek újak, de a lelkesedés a régi” – ez volt a bevezető mondata a Szekszárdi Gitárkvartett „szóvivőjének”. A Guzsalyasban adtak

Az első három szám reneszánsz stílusú volt (Allegretto, egy németalföldi lassú udvari tánc, és egy körtánc). A gitárok együtt jól szóltak, de ennyi még az egy éve játszó rockbandáktól is kitehlik. Rögtön láttam: itt nem fogok nagy gitárvirtuózokat hallani.

A második részben a Brit-szigetekre látogattunk el zeneileg, először egy ír népdal-feldolgozás, majd a Fekete Dámáról (kártyajóslásnál a legrosszabb lap) szóló dal csendült fel. Az igazi áttörést egy állítólag VIII.

Henrik által írott és egy zöld-druhás, szomorú lányról szóló dal hozta. Azért tudom, hogy miről szólt, mert a dal előtt elmesélték, de ének egyik számban sem volt. Ebben a dalban az egyik gitáros fuvolázott, egy másik pedig dobnak használta hangszerét.

Majd Latin-Amerika dallamai következtek, először egy brazil népdal, szintén fuvolás változatban. Majd egy fantasztikus spanyol, végül pedig egy közepes argentin tangó szólt.

És elérkezett a flamenco kora! Két gyönyörű dalt hallhattunk, egy maleginát és egy soleratest.

Majd a saját stílusú számok: ezt is megéltük! Nem vártunk hiába rájuk, a Nyári szél a felüdülésről, a Fesd feketére egy hajszínét illetően bizonytalan lányról szólt. Ebben a dalban egyébként feljött a színpadra egy rasztá-hajú srác kongázni, az egyik gitáros pedig ismét megcsillantotta fuvola-tudását. És így tovább, szebb és szebb lírikus dalok következtek, mint például a Több szenvedélyt és a Búcsú.

Összességében nézve jó volt, olyan kis „nyugi-zene”, amit az ember fiatalabb korában inkább csak elalvás előtt, vagy a tábortűz mellett, az előző generáció viszont bármikor szívesen hallgat. Talán csak az előadásmóddal volt egy kis baj, elég kómásak voltak a fiúk.

A teremben egyébként a Magyar Hangszerész Szövetség kiállítását is megtekinthette az érdeklődő.

Impresszum

Főszerkesztők:
**Horváth Ildikó
Szabados Péter**

Korrektor:
Szilvásy György Péter

Vezető Tanár:
Papp László

Tördelőszerkesztő:
Raffay Réka

A cikkeket írták és szerkesztették:

**Bakos Veronika
Bánki Péter
Czár Krisztián
Dezső Alexandra
Fábián Diána
Ferenczi Brigitta
Gasparovits Dóra
Jusztin Andrea
Kántor Lili
Katona Zita
Kertész Orsolya
Lakatos Dávid
Mráz István
Ress Tünde
Sipos Dávid Günther
Spankó Anita
Treuer Bálint
Vargha Máté**

2004

Szent László Gimnázium